Государственная публичная библиотека

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

Свет Арадувл 1923 шера денз

Советски Социалистически республикин, Нохч-ГIалгIайн автономи округ, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхенахарчу Советски Социалистически республикин Министрийн Советин орган. Орган Чечено-Ингушского округа Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

№ 99 (2828). Шоатта, 26 октябрь, 1963 шу. Мах 2 кеп.

ХАТАР ХИННАЧА КУЬАЙ РАЙОНАШКА БАХАЧА НАХА

СССР ДАЬ НОВКЪОСТАЛ

Фидель Кастро Русага яхьийта Н. С. Хрущева послани

КПСС Центральни Комитета Хьалхарчи секретара, СССР Министрийн Совета Председателера новкъоста Н. С. Хрущева послани яхьийта социалистически революцие Елини парте Къаман кулгалдарш хьалхарчу секретарага. Куба Республикина Революционни правительства премьер-министрга новкъоста Фидель Кастро Русага.

Кубински халкъ деналпен къонахчашен, йоах Н. С. Хрущева послане тIа, стихийни хатарах тIахьажача йоккхийча халонашта духьал датташ хиларо чIоагIга сий дайт Советски Союза дерригача халкъашка. Тхона хов, хатар хиннача махкбоаден провинцешкара боахам сихгIа ихъметтаот-табара социалистически революцие Елини парте Къаман кулгалдаро, Кубай Революционни правительства, Іа Іайта а, новкъост Фидель, мел докхий низш тIадахийтад.

ДIахо послане тIа хоам бу, КПСС Центральни Комитетот Советски правительстван, хинна зе мел докхка да а хайна, хьалхагIа сихха яххийтача медикаментели продовольствели совнагIа, кубинский халкъа юха па дург новкъосталь дс ьлина, решени тIаийца хиларах. Советски Союзера Кубе йохьийтарга тIинцлош яра оборудовани, механизмаш, материалаш, тIаьта ишгта кхачан продукци халкъо леладу товарашш.

Тхона хет, язду юххера а Н. С. Хрущева, Советски Союзо кубински халкъа дер лодча вежарий новкъосталъ хатар хиннача провинцешкара болхам сихгIа ихъметтаоттабара гIойле яргьа, ьавина.

(ТАСС).

ШУРА ДIАЯЛАРА ПЛАН КХОАЧАШЪЕ ЕЗА

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 46 шу дизарга КПСС ЦК дьча тIахьехамашца дегаш ура а оттадаь. Даьхенна планаl соагIа ялат далара тIаийца декхар махкахь а сихгIа кхоачашIаяра хьинаре къахьегаш ба республика юртбохама къахьегамхой. Доккхий толамаш доах цар хIара денна.

Октябра сийна яьржача яхье, беррига низ оарцагIбаккха, къахьегаш ба Нохч-ГIалгIайчеи хьайбан леладераш а. Даьхенна шура ялара план ханал хьалха кхоачашIьяр — из да цар шоашта хьалхаяьна оттадаь сийлеи декхар. Іалашмте чоахкане а бехкохкане а тIулакх из долта дика кхета а деш дукха боахамаш да республике хьайбашкара шура яккхара болх дика вIашIехьбаьккха. Халонаш эша а ей, денна сойбаьх цэр Даьхенна шура ялара темпаш. Республике этгара хьалха латт. Ножай-Юрта производственни управлене боахамаш. Цигара хьайбаш леладераш хIинц гарга да шура яккхара ухх шера тIаийца декхараш кхоачашIе. Из толам баккхара кертера бахьан да. чурча торонех бизза пайда а эцаш, болх вIашIехьбаккхар.

Болх кхетамца вIашIехьбаьккхача, пачхьалкхента шура йохкара план толамца кхоачашIье йиш йолгга хьагоIт дуккхача фермаша, колхозаша, совхозаша, вай сий лоаре маккаша. Хьавгаргьа вай Грозненски производственни управленера Лемина цIерагIара колхоз. 20 октябре 86 процент кхоачашIьяй цо пачхьалкхенга шура йохкара план, 93 процент кхоачашIьяй Шелковски произ водственни управленера Межинске цIерахула колхозо. ХIаьта «Надтеречный» совхозо — 81 процент.

Хьинаре къахьегаш ба Ведана района Ленина цIерахула колхозера доярказ. Ухх шера пачхьалкхенна дIаяла езача 1300 центнераь 1176 центнер дIаенна цар духхьал ййс бетта. Цахьа дан дIа-юха новкъостаи деш, хьалха латтачунна карагIлаьнар сингха мисане хьаIомадеш, барт тайна къахьег доярказа. Шерра яьржай царна юкъе социалистически як. Октябра сийна дуккха доярказа декхар тIаийлад пачхьалкхенга шура йохкара план 1 ноябре кхоачашIе, аьнна.

Кердалдаран юкъе а кхувлаш болх вIашIехьбаьккхача шура совъяккхара йола торонаш къахьегара хьагоIт вай гIорбалнчача маякана. Шерра цIерага доккхий толамаш доахаш хьабогIа цIи хезаш доярказ Барахоева Лемка. Контюх Александра, Ачулова Ефросинь а. ишгта кхи а. Сийленца къахьег цар ухх шера а. Дизза кхоачашIу цар тIаийца декхараш. Цу тайпара масалаш кхы а кхувла йиш яо.

Цхьабаьккха, ерригача республике гIолла лаьр хIанза во латт пачхьалкхенга шура йохкара план кхоачашIьяра гIулакх. 20 октябре ххачалца йолча хана 69 процент мара кхоачашIьяьяй из. Из кIезига я. Дукхача боахамий кулгалдхоша лаьгIбаьб из болх. Шура яккхара хIанз республике эгара тIехьа латт Грозненски Урус-Мартанен производственни управленешкара боахамаш. ДIадахача шерага пайсдича дукхха кIезигагIа йоаккх шура Грозненски опорно-хьокхама. № 1 йолча шурий, «Горец». «Красноармейский» совхозашца. ишгта хьача а боахамашка. Шуьга кIезигьалака, ишгта бахьан да болх ххетамца вIашIехьа цаккхар, зоотехнически ветеринарни гIулакх лертгIа ца лелалар. «Горец» яхача совхоза шолгIагIча отделенерча шурий-товарни фермера. хьалтара да цигарча кхыча боахамашкарча хьала. ДIалахача шера ййс беттаца нийсйича хIара. Іаттатара йоаккхза шурй 414 килограмм кIезигьенна. Из тамаш яц, хIама аьчча доахапна лертгIа тIулакх дан. Аьхки а тIехь бизза пайда эцанзар отделене кулгалхоша шоай торонех шура дукхха тIа яккхара. IIхьабаьккха, хIанз а дукхха йоаххо еш бан уж болх тоабара. Геттара яо вIашIехьбаьккхай доахан ххабара рацион. Кхьметтел-лертгIа шекара свекла а телац доаханна. Ферма тIа ухх шера 40 етт Іаьхара бисаб, цига искусственни осеменене пункт йоалаашехьа. Из духьхал специалисташа шоай декхараш бе-башха ца хетар ма ра хIама дац.

Лертгіа вIашIехьбаьккхабар болх «Шалинский» совхоза цхьоагIгIча отделене а. Цига а лоазхан во кхоаб, къахьегама дисциплина лоха я. Фермя тIа электрически сердал яц.

Ишгта эсала латт шура яккхара болх республика кхы дуккхача а боахамашка. Из тIулакх кхы дIахо да мегаргдолаш дац. Шу бутт соагIа ха йисай семилетка пекагIа шу чакхдала. Кхоачашвоацарш сихха юкъера дIа а дьха болх ххетамца вIашIехьбаьккхача торо хургьа пачхьалкхен план толамца кхоачашъе. ХIара боахама кулгалхочун. берригача хьайбаш леладерий сийлен деххар да цу гIулакха берriга низ тIаьхIайдеш, ерриге торонаш оарцагIьяха. Лертгіа тIулакх де деза дегтача доаханна. Денна совъяккха ез хIара Іаттагара йоаккха шура. ШергаIа йоаржае еза хьайбаш леладераша юкъе социалистически яхь. Ххетамца пайда эцаш деза дикагIбарий опытан. Пъа мегаргзш шоай цIерагIар диззаш йоалаашехьа дегтача ултдуь тIехьаюса ферма хьайбаш хилар. Виницки области Хмельницки производственни управленее боахамаша дIадолабаь гIулакх сихгIа хьал а лаьца, ххетамца вIашIехьъяха еза боахамаша ферман хургIойша мегаприятеш. Балха шерга юкъе яхь механизацни. Доахан дегтга деза дикагIча, кердача методашца. Массайочча моттиге геттара сиха тоаьь яха еза хьайбай помещеннеш. шортта Іалашде деза меl эша доаккхар.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 46 шу дизарга дolча КПСС ЦК тIахьехамашца да укх тайпара дешаш:

Колхозхой совхозхой болхлойи! Мамогта дукхха тIа дегIаохучча юкъера чIоагIа хьайбаш леладеш. Іаьхьара доккъарехI ДукхагIа дакхха дудх, шурь, дьатта, фуаш, кхыйола продукци!

Къахьегама котапонашца жоп дала деза хьамсарча парте тIаьхьехама. Толамца кхоачашъе шура дIаяларa планl

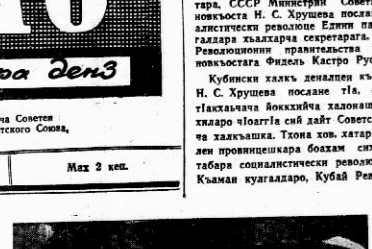

УЗБЕКСКИ СР. Шоазза дохбеннаб Чирчикски электрохимически комбината арахеца азотни удобренеш хьаюрга дIабода мах. Хьалха болх хьабайташ хинна. Керттера белгал кхеран кIор барХIанз комбинате я дарегIча бухарски газаца болх беш йола кердада установкаш. Этгара кердагIа йола технологически лини оттаяро йиш хилийтар удобренеш хьаюрга дIабода мах лохбаь ца Іеш. уж цкъал аххазеп дуккагIа арахеца а.

СУРТА тIА: метана конверсе керда цех.

Г. Пуна сурт.

ТАСС фотохроника.

УДОБРЕНЕШТА — ШЕРРА НИКЪ

ХьатIадоагIача шера хIара гектара тIа 30 центнер ка бола ялат тара тIа 30 центнер ка бола ялат хьалхкеде, ьавина, декхар хьалхашка а оттадаь хьинаре къахьегаш ба № 1 йолча шурий совхоза механизатораш. «Бевостая-1» яхача сортах дола кIа дIадийна совхозе, кхыча сортах доагIаIча о дувш, моттигерча агротехнически хьалашка дика хьаууд из кхы ухказа. 15—20 тонн хIара гектара тIа — ишгта ба перегной боарам. Кхашка перегной дIахкхьяьш ба № 20 йолча автобохама марша шофераш ни. Юрченко. Автаев, Фурцев, кхыбарш. Цар машинаш йотташ ва экскаваторш Барабаш Николай. цо духха гоаьи машинаш. Дийнахь 15 — 20 рейс юхIара шофера. 2300 тонн перегной дIайихьай совхоза кхашка.

С. КОСТИН.

КОЛХОЗХОЙ, СОВХОЗИЙ БОЛХЛОЙ, ЮРТАРА МЕХАНИЗАТОРАШ! МАЙРАГIА ЮКЪЕХХАХЬА МЕХАНИЗАЦИ, IIЛМАНА КАРАГIДАЬННАРАШ. ХЬАЛХА ЛАТТА ОПЫТ! ТIАГIЕРТТЕ IОМАЕ, ДИКА ПАЙДА ЭЦА, ЛОРАЕ ТЕХНИКА!

(КПСС ЦК Тiахьехамаш тIара).

Мурмански область. «Апатит» яхача заполярни комбинате йоах ха йоаьщаш болх бе йолаенный керда обогатительни фабрика. Предприяте ухх шерре а 500 эзар тонн гарга маьхера бедал лургьа минерални удобренеш хьаюра.

Сурта тIа: кердача обогатительни фабрике чубоагIача машиннаьхьа тIара дIайохиташ латта апатитони концентратах етта йола эшелон.

С. Майстермана сурт. ТАСС фотохроника.

Октября сийна

КЪАХЬЕГАМА ВАХТЕ

Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 46 шу дузача денна сийленца нахъа яхара шерра социалистически яхь а йоаржаяь, тIаийца социалистически къахьегама сийлен цIи делзача «Малгобекнефта» НПУ кхоачашIу йолаглча промысла коллективо.

Мехкадаьтта даккхара 9 бетта плян 105,5 процент кхоачашIьяй цо. Планах лаьрхIачун соагIа къахьегама оесарна 4,7 процент лакх а еш планал соагIа 2 эшелон мехкадаьтта даьккхаа. Ухх шера бIаьна юкъейIаьна 33 геолого-техническа мероприяте планал соагIа бIаьш тоннаш мехкадаьтта даккха торо хилийтай. Планах ремонт ца еш 142 денна болх байта бехача скважинашка 176 денгIа хьахчаша ремонт ца еш болх байтаб.

Лаьттан кIала ремонт ечаа хьинаре къахьийгар цига. Мастера Н. Г. Перепечаева кулгалдеча бригада ййс бетта кIала 114,2 процент кхоачашъяй, хIаьта мастера Х. Тутаева кулгалдеча бригада 113,7 процент кхоачашъяй.

Лаьттай тIоанашка газ чуэийтара ййс бетта плян 106,5 процент кхоачашIьяй промыслан коллективо. 9 бетта балха юкъейIаьна 24 рационализаторски предложене пачхьалкхенна 5011 сом пайда баьб.

Промысел управленеша рационализаторех лоарIаш ва КПП слесарь Пузенко Анатолий, промысла вокккагIа вола инженер Матвеев Константин, II-ча бригада вокккагIа вола оператор Кузнецов Алексей. мехкадаьтта доаккхача мастер вола Марзиев Махьмад-Салих.

Ййс бетта эразийчача мехкадаьтта тоннага дIабода мах 8,5 процент лохбаь. цо пачхьалкхенна 97062 сом пайда баьб.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 46 шу дузача денна сийленца нахъа яхара тIаийца социалистически декхараш «Заильевск дизза кхоачашIьяй промысла хIара бригадо. Цу яхье хьалхара мотт ниг яьккхай сентябрь бетта мехкадаьтта даккхара плаи 111,1 процент кхоачашъяча Коков Артема кулгалдеча № 4 йолча бригада. Ишгта дика къахьегаш я № 1 йола Трегубова Александрен, № 2 йола. Марзиев Махьмад-Салеи, № 3 йола Томленова Валентинан кулгалду бригадаш.

«Старогрозненгаз» цхьоагIгIача промысла коллективо болам дог раьза хинна хьал а лаьца дезача цIейна сийленца нахъа бахара «Малгобекнефта» НПУ мехкадаьтта хошца дош деннад планал соагIа ер шу дизадеха ягташ эзараш тоннаш мехкадаьтта арахеца, къахьегама овсарле 2 процент лакхъе, арахеца продукцера дIабода мах 2 процент лохбе. 24,3 эзар сом пачхьалкхенна пайда бергбора 44 рационализаторски предложени балха юкъеяьна. Уж декхараш кол лективо дизза кхоачашдергда.

А. АЛБОГАЧИЕВ,
«Малгобекнефта» НПУ III-ча мехкадаьта промысла заведуюш.

ТIАХЬЕХАМАША ДОГ ГIОЗДОАККХ

Ухх шера хьасстта дика къахьегаш ба Хаин-Корт яхача моттиге бурув дettарап. Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 46 шу дузача денна сийленца нахъа бахара КПСС ЦК тIахьехамаша дог гIоздьакха хьинаре къахьег цар ухх деношка. Царна юкъе белгалъяьна я бурув дettарай мастера Олейников Леонида изгаду бригада. ХIаиз Хаин-Корт яхача моттиге № 33 йолча скважине бурув тохаш я из. КIоарлата диллача тоха деза бурув 4100 метр да. Дукха ха ял из бурув тоха йолаенна. хIаьта а хIаьнле теха бурув 1150 метр да. Хьалхашка латта социалистически декхараш тешшаме кхоачашду бригада болхлоша. Дийнахь бусн юкъера лаьрхIача цар теха бурув 41 метр да, из хуп смена нормал дукхха дуккагIа.

Иштта хьинаре къахьегаш я Лопатин Иван. цун гIончаш ни. Криволапов, Саралнев, Чентиев юкъе бола смена а.

Бурув тохаха вышка тIа латтача болхлоча Эсанаев Рамазан, йоах: низ макхоачча сихагIа болх бе дIайолайолайтарга оаха керда скважинаш.

Дезача цIейна сийленца нахъа бахара смена нормаш тIехкхоачашъеш хьинаре къахьег бурильщикша Лазарев Алексея, Коротков Михаила, слесаря Афонин Ивана, лаборантка Масягина Валентинан.

Укх деношка ший смена норма тIехкхоачашъю хIара смена коллективо.

А. ТИЩЕНКО.

АЙХХАН ДОХАРГДОАЦЕИ ДОТТАГIАЛ

Новкъосташа Вальтер Ульбрихта. Отто Гротевола, Иоганнес Дикмана, Эрих Корренса жоп луш йола телеграмма юхайтаб новкъосташа Н. С. Хрущевген Л. И. Брежневген Германски Демократически Республика вIашагIеллача хана денз 14 шу дизарга дуьзаденна шошка вежаршу моаршал дайтарахи шоашдег тIара дальхала бувнарахи.

Телеграмма тIа йоах, ГДР моллагIча а граждашно, денгара ди массаза ' доал духхагIа ехетаду, республика деIаехкхувларгйолаш долча лоархIаmегIарча гIулаккех цаI сий долча Советски Союзашеи вокх социалистически мехкашцеи айхха цхьоагIо лелаелара хилар.

Вай ши халкъ пачхьалкхенаштеи юкъера айххан дохаргдоацеи доттагIал, йоах телеграмма тIа, оаха дIахо а чIоагIа дергда, шер а дергда.

ГДР кулгалхошта лов советски халкъо коммунизм хьалъеча а халкъашта юкъера машари доттагIалну бахьан долаш лоаттабеча кьонсаме а керда доккхий толамаш дахар.

(ТАСС).

ХЬАЖКIАШ IАНА КIАЛА ЯХАР КХЕРАМ БА

Вай республика боахамашта юкъе хьалхарчарца хьажкIаш чуэца йолаелар ухх шера Гудермесера «Дружба» совхоз. Хьогге з хьажкIаш чуйца а пачхьалкхен план ххоачашъяь а йоала ха яр цун, цхьабаьккха, хIанз а чуэцанза ши б1аь гектар хьажкIаш ч совхоза кхаьжка. 78 процент мара кхоачашъяьяй пачхьалкхенна хьажкIаш дIаялара план а. Уж балхаш тIехьалар бахьан да совхоза а отделенеи кулгалдоша болх бан-норма хьоажкIаш. Комбайнери Оздарбиев Сайд-Іале, Хажмурзоев Увайса, Бухаланев Хьусена балхах йолча своздкашка хьежача, норма 5 гектар йолча. дийнахьа 3 гектарал соагIа цар хьажкIаш чуйца ди дан. IIбарччача бетта болх бича 35—40 сом мара алапи ийдьадаш царех саго, комбайнаш тIара хьажкIаш ахьа тIадамаши хан-ханнахь дIахкхьа транспорт ца хилар бахьан долаш. Цудухьа ши комбайнер, комбайнаш тIара Іа а ьавина. кхыча балхашка вахан. Укх деношка болх беш бухгалтера Хьусена цхьа комбайн мара яц отделене.

Хlанзчул тIехьагIа чуэца езаш . 23 гектар хьажкIаш в цхьоагIга отделене а. Хlанзчуна кхо кIира хьалха хинна бадахьара кхоачамбоапараш хIанз а дIадагхадаш отделене. Цу хана санна болх тIехьатеттап а кхоачамболлаш транспорт ца хилар да. — Машинаша биззаа болх бе баларе тхо хьажкIаш чуйца дьанна дукха ха хургьар, — йоах управляюше нов. Данильченкос. Гудермеса АТХ-ра баккийтача шоферашта раьза воацаш къмавьл ду шо. Цхьадараштта бахьлув нов. Данильченко. Къахьегама дисциплина лоха йолаш нах ба шоферашта юкъе балха ханнахьа хьа ца бозгIаш, комбайнаш болх беш йолча хана машинаца столоне а бахе цхьа-ши состьат доакхаш моттигаш дукхха нийсьенна. Цхьабаьккха, уж моттиге нийсьлара дукхагIа бекхе барашш совхоза кулгалдоша шоаш ба. Балха тIера вавина шофер бехктохкаме оза хьежабаш уж. Б1аргIалаххаш механизаторий балхата. Иштта во довл дар балха чIоагIга Іатхъаш да.

Хьажкlаш ханнахь чуйца па яхар юкъарча рузкъанна тIахчувгарна маэшпара да. Хlара гектара тIара йоалаш йола хьажкIаш деигара-деигз кIезигдуш йоагIа. Масала. цхьатарра хьийкъача кхаш тIара сентябрь бетта хIара гектара тIара 36 — 40 центнер хьажкIаш чуйца яле уях деношка 30—35 центнер-мара яккхаш совхоза цхьоалагIеи долаглIеи отделенешка.

Дукха кхоачамбоапараш да чуйца яьнна хьажкIаш даччахьалхенна дIалуча а. IIара совхозе хьатташка цIенъяь а цIеньяна а дукха хьажкIаш латт. Къастта дукха Іайний уж шоллагIча отделене хьатта. Царех дукхагIьяраш цIеньяна. Иста-Су ахача юрта цхьа 1000 соагIа болх бе йиш йолаш саг ва, цхьабаьккха, хьатта хьажкIаш цIеньеш уж машинаш тIа йотташ цхьа тхьаьх саг мара ваш. Иштта кIезига ба наx цхьоалагIча отделене хьатта а. Цхьадолча дийнахьа цхьаккха машин хьажкIаш дIахьош отделенерз. Укх тIехьъарча хана ерригача совхозе а хоаханий хьажкIаш заготпункте дIахьажа темпаш. Хьалха юкъера лаьрхIача хIара дийнахь 110 — 120 тонн хьажкIаш дIаккхиьъара укх тIехьъарча шин кIирах дийнахьа 80—90 тонн мара хьоц.

Совхоза кулгалхоч декхарийла йа болх тоабара. пачхьалкхенна хьажкIаш дIаялара. хаиначъа чуэцара оарцагIбонла. Этгара хьалха дезар да шоферий къахьегама дисциплина тоаяр, царна юкъе шерра социалистически яхь йоаржаяр, юртара нах хьажкIаш цIеньяра оарцагIбахар.

Т. ХАШАГЛЬГОВ,
тха собкорр.

ЧIОАГIБЕ КХАЛНАХА ЮКЪЕРА ПОЛИТИЧЕСКИ БОЛХ

Советски халкъан сийлахь-бокхкача дезала юкъе доккхача хьакхийла парте XXII-ча съезда решеннеш чакхйоахаш, коммунизм хьалъера сийлахь-йокъа. Программа кхоачашъеш ца кхалнах.

Вай республика кхалнаха а хьакхаре лакъа лоаш семилетка пхеллаIца шера тIайина - декхарш кхоачашлур дуьхьа хьалъера социалистически яхьк, хьалха боахама массе а участке коммунистически кхъьегама хьокхамаш а гойташ.

Кхалнах боахами культурен хьаена юкъеозара, политически культурин вахар шлур дезаш дина да дешаш партийн комитеташа а партийн организацеша а данн терко еш да.

Республика партийн организацеша чIоагIа боах баьб кхалнахьа советаш вIашагIIойхани а цер болх чIоагIбеш а. Уж хIанз 360 совгIа я республике.

Цар болх тоабар дуьхьа, КПСС обкомон производственни управленей партийн комитеташа, кхалнаьха советий викалийн членийн республикански а районни а семинараш ю. Цига дувц республика, района экономикен культурен лагIайолаларга лоарIамера декхарш, кхалнаьха боча халха тайп- тайпара формаш методаш, шерра дагабуьл балха опыт юнаш.

Вайнаьха кхалнаха юкъе мисс оагIорахара боах бу кхалнаьха советаша пхиъна Iаламаш колхозашка, совхозашка. Дикача балха опыт Iоаьнь городин Грозне, Гудермеса, Грозненски, Наурски, кхыча районий кхалнаьха советаша.

Ер шу долалуш гор. Гудермесе 167 кхалсар юкъе а йолаш 16 кхалнаьха совет кержай. Парте городской комитето чIоагIа доарIхам бу кхалнаьха юкъе, жьаьстта а поэтийн гIалгIайн кхалнаьха юкъе бешь бола болх планах, хьдаиза лелийтара. Кхалнаьха юкъе болх бева отдело (зав. нов. Н. Г. Дагалова) вIашагIехьалькхаьнь кхалнаьха советий секцей председателашца заведующешца дешар тоабу хIанз а тIехьа цхьаьнайолча моттигашка пийслуча тIехьадиса чу гIулакхашта.

ХIанз массехь шу да Грозненски производственни управлене Чаьхана Оларча больница участкон фельдшер нов. Т. Дамбаева вIашагIа кхалнаьха совета председателалла хержа. Кхалнаьха совета членалла кержай 15 кхалсар. Совето чIоагIа уйла ю хьакха болх разоване, кхалнаьха политически кхетам лакхбара, лаьрхIа къовсам лоаттабу къаьнарча замах цхьаьна вIаши новкъостала ду, юхедисача гIулакхашта дуьхьала.

Совето къаьстта терко ю школаш. Берий учреждений, кхалнаьха дева медицински гIулакхий. Кхалнаьха совето дукха болх бу кхалнаьха хьакхаре лакъа тоабий, даим бу-зам лоаттабу юрта советашен юртарча партпрогрliзашцеп. Дуккха вайнаьха мехкарий юкъе а болаш, барзкъашш тера Iомалу кружок вIашагIеллай кхалнаьха совето, кхалнаьха дохка новкъостал ду художественни самодеятельности концерташ уьттаделлера вIашагIеллай.

Кхалнаьха совето тIагIерта кхоачашбе безашш бола чоалхаера болх — уж да дезалеи школаш, торговлеи кхачани дешш.

Коммунистически кхетам балара-ра дешаш айгара дуьхьанна да беркаш дезала юкъеи школеи кеп-дарца. Дезал школенца барт тайнаьбузам болаш бахача моттигашка берашш кхеларга гIулакх ла лел. Хьаьга школа яхар терка ал пхиъна, берий дай-новкъостара хьаьда болча моттигашка беришта кхетам балара гIулакх геттара во латт. Депорча кхалнаьха совето школашка вIашагIеха-чу дай-новкъостара комитеташа цхьаьна къастлу уж дешш. Кхалнаьха совето терко еш да торговлеи общественни питанен дешаш а. Из тоабе гIерт столовай, тикай болх, кхоьсам лоаттабу тинашца кхалнаьха хIамаш оьбьлхьа наьха деш дола гIулакх культурена хилийтар дуьхьа.

Кхалнаьха советаша къастлу вахача моттиге ийслуш дола массе тайна харцахара гIулакхаш, кхалнаьха, хIанз а тIехьа ца-ра уйла дуккхаIа ме ю, пайда дакъаIа ухл.

Шаьна районе дикаIа болх бечарех я Дубаьй-Юртара кхалнаьха совет (председателеь Эльдарова Сонет). Депорча гIулакх да Эльдорвайх тийна цуница тIаьндиллар — из кержай юрта кхъьегамхой депутатий Совета исполкома председателалла. Санет кхалнаьха дагаргIар фуд хоьш, царна эшача оарцаIбоаьлуш я. Кхалнаьх кастката дагабувл цунца, хIаьта цо царна дика хьехам ду, дIайха дош ола. Нагахьа санна эшш моттиг хуле, майрра кхалнаьха газаяхха отг Санет, чIоагIа кхоьсам лоаттабу хIанз а тIехьа цхьаьнайолча моттигашка ийслуча тIехьадиса чу гIулакхашта.

ХIанз массехь шу да Грозненски производственни управлене Чаьхана Оларча больница участкон фельдшер нов. Т. Дамбаева вIашагIа кхалнаьха совета председателалла хержа. Кхалнаьха совета членалла кержай 15 кхалсар. Совето чIоагIа уйла ю хьакха болх разоване, кхалнаьха политически кхетам лакхбара, лаьрхIа къовсам лоаттабу къаьнарча замах цхьаьна вIаши новкъостала ду, юхедисача гIулакхашта дуьхьала.

КПСС ЦК июньски Пленума сонан тIа яхьача тайпара, республикина партийни организацеша саьдделIа а иккъ ийсе лаьца а лелабу кхалнаьха юкъе бешь болх-политически болх, къаьстта а нохчийн гIалгIайн кхалнаьха юкъе. Геттара чIоагIа терко ю вай партийни организацеи кхалнаьха политически деланаш хьехарга. 1962—1963 дешара шера 5000 кхалсаран уьш а хоалеш вIашагIеллачу кхалнаьха политрамота хьехача 335 кружоке дика чакхдаьлар дешар.

Уж шера республике вIашагIъеллар политрамота хьеха 312 кружок. дуккхача кхалнаьха лайра текущи политика хьехача, КПСС истори Iомаьеча кружокашка дешаш.

Цу кружокашта кулгалде уьттабу кхалнаьха юкъера дикагIа кхеташ а дийша а бола пропагандисташ. Царца ба партийни советски болкхой, хьехархой, лоршш, политаьнеча промышленности специалисташ.

Кружокашка дешаро кхалнаьха политически сакхетам лаккбу. Дешаш барех дукхагIа барш агитаторашш. сайрийнарча школашка дешаш ба, парте а комсомоле а бахаб.

Кхалнаьха коммунистически кхетам балара даьхье боккха болх бу культпросветучреждеешца. Культура цIеношка, библиотекаьнка, клубашка болх бераш дукхагIа бараш кхалнаьх ба. Уж ба культпросветучреждеешка тематически сайреашш, диспуташ, читательски конференцеш, кхъьарга а ешш, интеллигенцеца, общественностаца цхьана наха юкъе куьпгара кхуьлларш.

Новкъа дале а, массанахьа а шита лоархIам бац кхалнаьха уьтгаеча сайрений, диспутий. Дукхха-мезиг магнитфая да, маIанах, шолIистий а боацаш, клубе яхар, кхиога хьожарш цхьа маIанах ма-ца ца хилар, лекцешка ухаш болна маIанах шоай истий цIагIа а бутташ ухаш хилар. Цу хIамаьна кхалнаьха къаьнарча дакъе доархIаш ца хилар, цун сий IотеIадар.

Кхалнаьха кхетам балара гIулакха бокхка болх бу кхалнаьха лаьрхIа вIашагIъехкаьча унаьхьенача вахара школашка. Унаьхьенача вахара школа хьайийлай 1960 шера советское яхча юрта. Кхо шера чуьхь вайнаьха кхалнаьха лаьрхIа дукха лекцеш йийлай, дукха кинофильмаш хьекхад. Нохчийн гIалгIайн кхалнаьха ушла болаш тIаьзар уьк темаша: «Кхалнаьха бокъонаш лораш дикагIбарашца нийсбала тIерташ кхъьийгача коа тIара оалхазара леладеча Куриновкина Марияси Балакшина Марияси. Царех

Массеех бутт хьалха Щербаков Георгий советски эскаре гIулаьн деш вар. Ше цIа неча дуьхьа уйла еш гIишлоьй а боа балха вахар лаьрхIар цо. Из балха вахар № 4 йолча гIишлой-монтажни управлене.

Ший профессеи дуьхьа еза эIамигача сага. Пхиъна вIашагIера дах 72 кхаьнна. Вола ца хьалдеча кхъьегаш ва из.

Дезача цIей сийна доккхий декхарш тIа а пIца хIнах хьалха ах цIа хьалдаьлаккха дош денад из юкъе волча коллективо.

Суьта тIа: Г. Щербаков.

Л. Рогожинай сурт.

Дешархой болча

Дlадаьхача дешара цIена Грозненски № 5 йолча хIамаьн тестиль фабрика болхлой 188 бер дар городерча 35 школе дешаш. Бераша коммунистически кхетам балара педагогаша а фабрични совето а чIоагIа йоаххо врах цу берех цаI мара цоллагIча шера Грозненски. Уж шера 5-ча классе стически кхъьегама цIи яккхара кхъьосам лоаттабеча коллективо лаьрхIад массехь шера шоаш шеран болча № 7 йолча Грозненра школе а из гIулакх чакхдаьккха, лалаьха хьакхаш деношка № 7 йолча школе вIашагIкхийтар дешархой дай-новкъостара комитета председателеь Нина Сергеевна Мисьянкина, школа директор Ольга Лебедева. Цхьаьнакхетарша фабрикера комсомола комитета секретарь Андреева Нина, иштта фабрикера болхлой, школера хьехархой. берий дай-новкъостара школе малагIа а мишта а болх гIалбаьккъа лаьрхIад дийнар, фабрика бераша комунийтчиеча фабрики кхетам балара совета председателеь, комунистически кхъьегама ударника Рита Николаевна Ишенкос. чIоагIа раьза болаш Тайлар гулбенйарша шефшина ца-ра. Уьш ба Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутата Пензурова Анна Иванованс Наурски винсовхоза керттерча агрономалла долу бу. Ленина оРденей ешш нов. Пензуровайна.

Цу хIамаьн дукха оргIадьлар над юрта боахамен промышленности къаьстгача кхалнаха. Шоай кулг вIашка да дуллаш дебаду цар вай республика рузкъаш.

Республике шура яккхара кхъьа-за латташ 62 говрка я. Цаьнга я: Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат коммунистически къаьстгама ударник Барахоева Елена Лемка, «Красный пахарь» яхача колхозан доярка А. Ковтюк, «Черленский» яхача колхозера доярка Е. Авилова, «Коминтерн» яхача колхозера доярка К. Авилова, кхыбарш.

Кочетова Татьяна Александровна — «Октябрь 40 шу» яхача совхоза дикагIа йола политаьнеча шурийца кхоабача 49 Iасана гIулакх деш я. Цо гIулакх деча шин беттага кхаччалца долча Iаьсашца юкъера лаьрхIача хIара денеи бусеи 520 гIишлой-монтажни лораш гIаьттаяу. Хьинар гIалахийта болх баьб мехкарча дикагIбарашца нийсбала гIерташ къаьстгача коа тIара оалхазара леладеча Куриновкина Марияси Балакшина Марияси. Царех

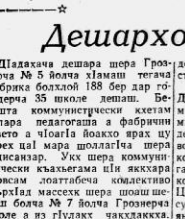

ТУРКМЕНСКИ ССР. Ши шу хьалхарIа Ашхабадера кхиболаьс деингахь гIоманрий форд латтар. Цхьа тIаьна цига, Курдлински машенахь, лоаттабу юрта советашен юртарча партпрограшцаьцен. Дуккха вайнаьха мехкарий юкъе а болаш, барзкъашш тера Iомалу кружок вIашагIеллай кхалнаьха совето, кхалнаьха дохка новкъостал ду художественни самодеятельности концерташ уьттаделлера вIашагIойллара гIулакха.

Балха опыт йоккха яш Шелковской района кхалнаьха советий, цхьабакъда, хIанзаьн а боккха болх баьб цар. Черв ленски, Бороздиновски, Курдюковски станицай кхалнаьха советаша хьинаре кхоьсам лоаттабу самогон доахараца-ца, Хьаьта малараш мелараша, хирцалаш лелараша, дер-гIайнарашта Iоттар еш дола пенгазеташ арадаьлар («Советски кхалсар», «Ахархо»). Цар даьм кхалнаьха советий заседанеш, сакъердаме сайренаш, диспуташ ю.

Цхьаьна ха яш вай республике кхалнаьха советаш йоаь. Цхьабакъда, тоъал олш Iоаьнь цар хIанзе а. Цар балха яхьк кIезига дац хоачамбоанарца а. Цхьаьйолча кхалнаьха советаша кхоачамбу дуьхьа истий кхуьлларашца, бIеха гIулакхаш доаххарашца кхоьсам лоаттабарех е алаха продукцеи дешаш кьестадарех, кIезига терко ю кхалнаьха кхъьеча кхетама бола, кхоьсам лоаттабу кхалнаьха тIехьашца гIулакхаш целаделарашца гIулакхаш.

Партийни организацей цIийах декхар — кхалнаьха советашта дешш дола куггал лаьца, кхалнаьха совето председателий делаш дезаш. Цар ба партийни советски болкхой, хьехархой, лоршш, политаьнеча промышленности специалисташ.

Кружокашка дешаро кхалнаьха политически сакхетам лаккбу. Дешаш барех дукхагIа барш агитаторашш. сайрийнарча школашка дешаш ба, парте а комсомоле а бахаб.

Кхалнаьха коммунистически кхетам балара даьхье боккха болх бу культпросветучреждеешца. Культура цIеношка, библиотекаьнка, клубашка болх бераш дукхагIа бараш кхалнаьх ба. Уж ба культпросветучреждеешка тематически сайреашш, диспуташ, читательски конференцеш, кхъьарга а ешш, интеллигенцеца, общественностаца цхьана наха юкъе куьпгара кхуьлларш.

Новкъа дале а, массанахьа а шита лоархIам бац кхалнаьха уьтгаеча сайренаш, диспуташ. Дукхха-мезиг магнитфая да, маIанах, шолIистий а боацаш, клубе яхар, кхиога хьожарш цхьа маIанах ма-ца ца хилар, лекцешка ухаш болна маIанах шоай истий цIагIа а бутташ ухаш хилар. Цу хIамаьна кхалнаьха къаьнарча дакъе доархIаш ца хилар, цун сий IотеIадар.

Кхалнаьха кхетам балара гIулакха бокхка болх бу кхалнаьха лаьрхIа вIашагIъехкаьча унаьхьенача вахара школашка. Унаьхьенача вахара школа хьайийлай 1960 шера советское яхча юрта. Кхо шера чуьхь вайнаьха кхалнаьха лаьрхIа дукха лекцеш йийлай, дукха кинофильмаш хьекхад. Нохчийн гIалгIайн

Хlанззе а йолла хьувкъама лард

ДОГlА ДИЙЛХАЧА...

Ручаюв Iана белгалонаш. Шийла ух байсан, денош лоацденнад. Бакъда, Наьсарен производственни управленге ялат дlадерен эябь ахарен балхаш хlанз а юкъе мара кхьаьлаш. Кьалста тlехьадисад ялат дlадувлга. Бахьанаш лаха хьала дан.

«Назранавский» совхоза Экажкъонгий-Юртарча отделенге долх тхо управленге керттерча агрономаш. Бийсан догlа дийлха тlаьда да лаьтта. Фу дlаделургдолаш дац, бахьан хийцаш лаьтта ахь а макха бакха а мегарга. Пайда бий цуьн. Сатийна ба Экажкъонгий-Юртара кулгалхой. Трактории бригада кха саццу духха трактораш латт, шу хьалха дlаоттайча санна. Механизатор хlара ден санна латт «Сунжанефть» яхача организацера новкъостача йата № 44 йола «С-100» а. Трактористе Базоровнай шоатлтийнаьхь цlавахача деш хьаьнавнаш. Эгь хеташ цуьнна ший новкъостех. Савельевен Штатькои лаьтташ аха баха духха ха я. Из цlагlа салолаш вагlа. Дийнаьха 12 сахьат лаьлча мара балха хьаьнаьнар механизатор Албогачиев Юьсап а. Юхьера а макхаш тlехьа а дийза кхай тlа яьккхар цо ший «Т-38». Механизаторий Гальнаев Султана, Евлоев Халата, Евлоев Султана трактораш латташ я.

— Хlанад шо иштта сатийна, хlинцъа тlехьаrlа де дезаш дуккха балхаш ма дий цуьн? — хетт оаьх участникаrга юк. Тутаевга.

— Бакълуьл, — йоах цо, — планах 1450 гектара тlа дlаде деза кlа 470 гектара тlа мара дlадийнадац, кlезда а ца деш дуккха лаьтта уллаьха.

Трактора тата хазаш таьлин-Юртарча отделенге кхашка а. Бригаде кхийтар тхох цигара агроном нов. Тангиев.

— Цхьа ваггон удобреней енаб тхона, — йоах цо, — уж сихлаrа станцера хьа ца яьле зе хургда.

— Хьо мара кхы саг вещий отделене из гlулаьх вlашtехьдаккха? Кхашкара балхаш сеца ма латтий.

— Кхы саг ваг ухказа, — аьлар агронома, — самосваш лоаттаг йийш яц.

Ва а вацар бригаде кхы саг. Трактористаш цар кулгаьхо Нальчев Висити балха хьабаханна бар.

— Лаьтта тlаьда да, трактор-ваш дlайолхаш, — йоах бригадира. Кlалха овла боаца бахьнаш да отделене кулгалхочаша хьалхашка тувсаваш. Управленге агроном нов. Гагиев чlоагlа раьза ваш цу гlулаьха.

— Хьалхаха цхьа трактористе, — йоах цо,—махка баккха йийш хилараш аз тешадергда шо.

Дlа-хьа хекк машин. Корабагlаш механизатораш. Юххера а слесара Нальчев Хьасана новкъостал дир тхона. Бригаде латтачарех цхьа «Т» лота а вь макхаш тlехьа а дийза кхай тlа яьккар из. Юоарга лаьттах lочуух макхай цергаш, атта йоаг агретат, галаш йоа.

— Макха баккха мегарбга,— йоах Нальчиев Хьасана. Со трактористаш боалабе йолаш.

Нагахьа санна ший хlинъкъа боах дlаболабабаларе цу дийнахь духхха лаьтта аха, макха баккха йийш яр Iаьли-Юртарча механизатораш. Шоаш оаргlаrбаха саг ца хилар баьхьан долаш из ди зеъка дlадахийтар цар.

Ухх лоацача хана 700 гектар лаьттан тlа кlаи муххи дlаде дезаш я отделени. Цох хlани а 200 сонгlа гектара тlа мара кlа дlадийнаьхь. Духхха макха да хlинчул тlехьаrlа макха а баьккха кlаьде дезаш.

Тlехиге оаьх лаьтташ отделене. Духхха ха я управленге агроном хьалха 27 сантиметр кlоарга аха отделений кулгалхой деххарийла баь. Баьхьа, из декхар ихоачашшац уххаза. Трактороста Еалоев Султана аьхача участка тlа 15—18 сантиметр мара кlоарга даш оахам. Цудуххха хlара шера оасаро кхайлаоаох цигара дьтташ.

Сихха дlадаха дезаш да уж дерриге ихоачамбоапараш.

М. ХАНОЕВ.

Теркам тlабахийта безаш

гlулаьх да, — аьлар Н. С. Хрущева—цlхоалагlча феврале Ростове хиннача юртбоахамаш болхлой совещанне ше хьамаьл деш, — Iохч-Пагlайчеин Дагестанаьн АССР-ен, Кабардино-Балкхаройн, ишттa кхыча республикайн лоамашкарча дьвгlенех бизза пайда эцнаrга. Кlоарга лаьттах lочуух макхай цергаш, атта йоаг агретат, галаш йоа.

— Макха баккха мегарбга,— йоах Нальчиев Хьасана. Со трактористаш боалабе йолаш.

Нагахьа санна ший хlинъкъа боах дlаболабабаларе цу дийнаьха духхха лаьтта аха, макха баккха йийш яр Iаьли-Юртарча механизатораш. Шоаш оаргlаrбаха саг ца хилар баьхьан долаш из ди зеъка дlадахийтар цар.

Ухх лоацача хана 700 гектар лаьттан тlа кlаи муххи дlаде дезаш я отделени. Цох хlани а 200 сонгlа гектара тlа мара кlа дlадийнаьхь. Духхха макха да хlинчул тlехьаrlа макха а баьккха кlаьде дезаш.

Тlехиге оаьх лаьтташ отделене. Духхха ха я управленге агроном хьалха 27 сантиметр кlоарга аха отделений кулгалхой деххарийла баь. Баьхьа, из декхар ихоачашшац уххаза. Трактороста Еалоев Султана аьхача участка тlа 15—18 сантиметр мара кlоарга даш оахам. Цудуххха хlара шера оасаро кхайлаоаох цигара дьтташ.

Сихха дlадаха дезаш да уж дерриге ихоачамбоапараш.

М. ХАНОЕВ.

ПАЙДА ЭЦАЦ ЛОАМАН ДАЬГlЕНЕХ

Хьайбай боахамий керттера дlаьа дlаlаца деза жа леддарео, лоамашкара хьалаш царна эшаа тайпара хиларца. Iай даххарг-долаш хила деза керрига жа. Iан дакъаш дакъа деолча жена Iунаьх дуьхьа дикача фух долаш деладеи кхаьа да, бакъда, дуккха пайда боалаш гlулаьх да из, хьийча хьалаш дуккхаза ихъаметтаоттаоцо.

Жа дукхагlа кхедара доирлаiегlа до моттигашкарча за хьалаiка дайна, дикача фух долаш жа кхаьа-м

ТЕХЬАДАЙСАРАН ЗУДЧУНАЛЛА ГАЗЕТАРА

ЗОЬ

ДОАЦАР ДУВЦАРАШ

ДАДАХАЧА шера декабрь бетта республикански бухзама управление начальникага нов. Мельниченкого хоамбир Гудермесски районни бухзама контора хьалъэь яьиналг аьина.

— Мишта? Селла чекнеко? Мадика къаъхьийгаз подрядчико,— аьлар нов. Мельниченкос. — Хlаиз де деззи хlама дац из объект хьэца комисси йохийтилгеи Гудермесера бухзама болхдоп цу ду дlатарбари маара, — йоазар цо дlахо, подрядчико шийна тlеенача пхи эзар сома счета кулг яздеи ше воалаш.

1962 шера 29 декабре акт язйир председатель республикански бухзама управленне керттера инженер нов. Бельков а воалаш, хlаъта членаш: подрядчик — радиофикаце гlишлойминтажни управленне воккхагlа волл прораб нов. Семенков Гудермесски районни бухзама контора начальник нов. Предучяннн а болаш йолча комиссе. Лаьрхlа яздьяь цу кагирхошта тlа юххьера Iодолалуш йоаз: «Керда хьалдаь Гудермесски бухзама контора цlенош эксплуатаце хьэнаца хьакъеъха яьлиъ акт, хlаъта чакхйоалладеча ух тайпара деШаш да цу тlа: «Цlенош хьалдаь а эксплуатаце дlаденна а дьвинарг лоархlалда. Дьа балхан дика ма, цlенош дика хьалдаь дьаннад аьина соцам а баь, учреждене керттерча средствааш ю»Iедихьад.

Хlанз шоаш дьаъа «къинош»та» дехке баьина ба, контора хьалъэь яьиналг аьина, доацар дийцарш. Бакъда, хьа де хlама а дацар цар. Хlъаъта пачхьалкхе Iехьарех жоп дала-м дезаргда доацар дийцарий.

М. СОЛОВЬЕВ,
СМУ-8 парторганизаце секретарь.

НАЬХА ЧОТАХ ВАХА ГIЕРТ ХЬО?

ИЗ ДАР шоаттадийнахьа. 12-ча октябре, делкъеп тlехьарlа шн сахьат дьяначя хана. Цу дийнахьа шн сахьат далладеш балха хинна, делкъеп тlехьарlа гlертаз кхоболча дlа-юха баха, е общественни гlулаьх ххоачашдара дlа-юха баха Грозиерча автостанце баьхка духхьа кхъьехгамхой бар. Макулла сихлагlа шоаш кхоча безача дlакхача гагота бар нах. Тайп-тайпарча районашка таксеш лувцаш дlаухар цхьабаргаш, хlаъта Магlалбике болхараш хьежаш бар автобус ярга. Магlалбике йода таксеи хетташ духха нах болга хайча, таксиста А. Дудаева Магlалбике водар ЧИБ 16-07 номер йолча дlа латтача таксе тlа дlатlаха, аьлар. Виъ саг дlачхайра. Ше наьха ваха аравалалехьа пассажираша таксех 25 сом ахча дала деззига хоам бир шофера. Цига дlакхаччалца долийш 11,7 сом мара мичад, аьина цецбаьлар пассажираш. Хьагучох наьха хьакъ «дъа». Гlерташ ва хьо, — аьлар НПУ «Малгобекнефта» КГРБ-2 бурув детача мастера Перов Михаил Ивановича. Шоаш совленна ахча чулгуо хоьшше а 20 сом дала дьалаьлар пассажираш. 25 сомал мицкал зиратал чухнахьа вала дагавааьар нов. Дудаев. Духха ца говш сиъа баханза баргбоана нах а нийсбенна, царгара 25 сом а йийца дlахlаргар цо уж. Наьха хьаъпаех ва гlерта йиш йоацилгга кхетаде деза А. Дудаева.

Хьожаргда вай фу аргда цу хьакъеъха Грозиерча автотреста управленне куогалхопца.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Малав бехке вар?

ДА МА хьакха шун, городера кохлоше кхъьха езаш ма хlа дарий шо-м, — галий текхадеш автобуса чувалар чъонах. Грозие командировке вевааьар со. Сесага а бераша а чlоагlа дехар дагахь ерзаи текхаю аз.

— Фуй уж? — хьаттар цунга.

— Харбазаш яр сраш-м...

— Хl, шун кохлоше еций харбазаш?

— Яц, — раьза воацаш цхьа дош маре алаш воххо.

— Мича яхай уж?

— Хаш сона. Ефтейга хатташ...

— Малав из. Ефтей, уйлаеш цlакхьачар со Шелковски производственни управленне Киров цlерахча колхозе.

Колхоза правлени. Кабинете истола хьатlахайна вагlа цlимхара саг. Моаршал хьаттача хьа а хьажанзар из. Сай куьг цунна хьаъхаанна дlа а дикъа цlьаьта а моаршал хьаттача, се малав дlаъода аз. «Ефтей Табацков, колхоза керттера агроном», — жоп лу цо.

«А-а.. Хьо ва из Ефтей? Хlанз-м хозргдар сона харбазаш мича яхай», — гlадвазар со.

— Шун харбазаш мишта хиннад ха венав со, — юхъьаьца дена воллду со, бекхе вар юкъаметтера лаца дагахь.

— Фу харбазаш? Яц харбазаш, — раьза ваш Табацков.

— Дlайийнаиц оаш харбазаш?

— Дlайийнай.

— Хьахинна ецийуж?

— Хиннаш.

— Хlана?

— Хаш... Сона ха яц хьоца уж къамъьалш де, — дlаъода керттера агроном.

Гlулаьх дlатеххача гучалоаш 60 гектара тlа дlадийна харбазий ги телха хиларах, харбазаш хьа ца хуьдаш йисар. Кхы хlамаш дlа ца юьш дитад 60 гектар дьлътта. Из бьхьан долаш 70 азар сом эр хиннад Кирова цlерахча колхоза. Харбазий ги пайдана дий ха дезаш вар агроном. Бакъда, хьежаваш из. Хьежаваларе, хьхургьар харбазаш. Бехке вий Ефтей Табацков?

Ам. ПЛИЕВ.

КАГИРХОШТА—НРАВСТВЕННИ КХЕТАМ

КПСС кердача Программо кхъьта белгалдьяьхад коммунистически кхетама къона тlехье хьалъхэера деккъараш. Вай мехкарча кагирхошта хьалхашка йохкий перспективаш хьайийлий цу боккхача лоархlамерча исторически документо. Къона тlехьено терггаузга сибрда кхоне — коммунизм.

Къона тlехьенна коммунистически кхетам луча керттера мотиг дlаЬоаш школа. Парте Программа тlа белгалдьяьхад цу хьа молаш ваьгlача республикански бухзама управленне керттерча инженера нов. Белькова ца ве а тарлора, хетаргахьа, хьалдеъта латтача цlеноша тlа тхов ца хилар. Кердача цlеношта юххе гlолла хlара денна тlех ма вийинаьий Прядухин! Хlъьта а, бlа ца тоссаш акт чаьх а яьхъьна, цlеноша дика хьалдаь дьаннад аьина соцам а баь, учреждене керттерча средствааш юьъедихьад.

Хlанз шоаш дьаъа «къиношта» дехке баьина ба, контора хьалъэь яьиналг аьина, доацар дийцарш. Бакъда, хьа де хlама а дацар цар. Хlъьта а, пачхьалкхе Iехьарех жоп дала-м дезаргда доацар дийцарий.

М. СОЛОВЬЕВ,
СМУ-8 парторганизаце секретарь.

КПСС кердача Программо кхъьта белгалдьяьхад коммунистически кхетама къона тlехье хьалъхэера деккъараш. Вай мехкарча кагирхошта хьалхашка йохкий перспективаш хьайийлий цу боккхача лоархlамерча исторически документо. Къонача тlехьено терггаузга сибрда кхоне — коммунизм.

Къонача тlехьенна коммунистически кхетам луча керттера мотиг дlаЬоаш школа. Парте Программа тlа белгалдьяьхад цу хьа молаш ваьгlача республикански бухзама управленне керттерча инженера нов. Белькова ца ве а тарлора, хетаргахьа, хьалдеъта латтача цlеноша тlа тхов ца хилар. Кердача цlеношта юххе гlолла хlара денна тlех ма вийинаьий Прядухин! Хlаьта а, бlа ца тоссаш акт чаьх а яьхъьна, цlеноша дика хьалдаь дьаннад аьина соцам а баь, учреждене керттерча средствааш юьъедихьад.

Хlанз шоаш дьаъа «къиношта» дехке баьина ба, контора хьалъэь яьиналг аьина, доацар дийцарш. Бакъда, хьа де хlама а дацар цар. Хlъьта а, пачхьалкхе Iехьарех жоп дала-м дезаргда доацар дийцарий.

М. СОЛОВЬЕВ,
СМУ-8 парторганизаце секретарь.

Школа, даьш-ноаноша, комсомоло, кхъьча общественни организаце хьа де мел дезар ду коммунистически нравственнога уйлаццца кагирхой хьалхеебара. Iалъьмате бокхха лоархlам болаш да кхоъа тlехье дикача тradиционша, иш болаш. хьаъхъал долаш, Даьхе езаш, интернационализма уйлаш йолаш хьалкхеер.

Вай республике духхха масалаш да кагирхошта дика хкетам балара хьакъеъха.

Дуккха дай-ноаной ба шоай дезал хьалхеебара мел.эпар деш. Цъьабакъьа, шолй бераша нравственни кхетам балара iулаьх бе ца хеташ деладеш бола дай-ноаной а ба рес публике. Октябрьски рабоче баханш ба Отаровгlар дезал. Дезала да Михаил Иванович автотранспортни конторе болх беш ва, 1948 шера вьь, Виктор яхаш, воl ва цар. Цо хулигансто лелаю, хlама лечъьаю, берех лет. Отаровгlар дезалла вlалла Iоткъьам бан болх беш. Из хlама а Дудаева.

Хьожаргда вай фу аргда цу хьакъеъха Грозиерча автотреста управленне куогалхопца.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Наха сакъердам бу

Масса хана болх беш я Могlалбикерча Вознесеновка яхача станица культура Цlен агитбригада коллектиь. Агитбригада болх боагlгlача бесса вlашllехьабьккхаб хьалха колхозхо хиннача, къонача гlалгlай эламигача саго Итазов Лорса Бекьхана. Каст-каста бlаргаго йиш я агитбригада членаш Могlалбикерча болгатта. колхозхоца сакъердам концерташ уьттадеш. Масала, чlоагlа сакъердам болаш а зрителаша безаме тlаэпаш а я межклаьтра промысле болх беш йола Серебрикова Валентина, Кавказ яхача колхоза колхозхоl В. Макиенови В. Балакин, шоаш доахача сакъердамерча иллешца цар хьаъхоох тунеящаитта, къушта, къаръкъ медарашта вай обществе мотиг йоацlагга, царца хадданаа къовсам лоаттабе безилга.

Укх деношка чуийнна отчайтара цlейга керда концертин программа кийчьеш я агитбригада коллектив.

В. АХМАТХАНОВ,
республика хlалъа талантий Цlен вокхагlа волл методист.

ПРОПАГАНДИСТИЙ СЕМИНАР

Укх деношка КПСС Нохч-Гlалгlай обкома политически деШара гlагlа ший болх дlаБолабир пропагандистий республикански семинаро.

Укх кердача деШара шера семинаре ешарьяа КПСС историех, диалектически исторически материализмах, Iилман коммунизма лардех, коммунистически хкетам баларах, промышленностен юрта боахамен экономикаХ. нохчийн гlалгlайн кхалнаха долчча политически дешарах, иштта кхыйолча тlехьеъ лекцеш.

Хьалхарча семинаре пропагандисташа йийлаш «КПСС ЦК нюьюьсти Пленума решенеша кулгалду пропагандистски балха», «Практически декхарий метод — пропаганда вахархара бувзам дlабахьара метод», «Политически дешара системерча балха семинарски кружковани формай белгало», яхача темаех лекцеш. Хlъьта, секционни занятеша а делар царна занятей аргlанарча темаех лаьца йоха методически хьехамаш.

С. ВАРЛАМОВ,
КПСС Нохч-Гlалгlай обкома политически дешара Цlен ведующи.

ЛАЬТТАН КIАЛХА ДЕШ ДОЛА ТОХКАМАШ А ДЕХКА ДЕЗА

НЬЮ-ЙОРК, 23 октябрь. ТАСС-а корреспондент Л. Пономарена хоам бу:

Селхан Iуйрийна Генеральни Ассамблеи Политически комитете хиннача заседине дlахо а дискуссеш хилар ядерни тохкамаш сихха дехханза дарг ца хиларх хьаъхъеъха. Дискусс къамъьалш дечча Либере, Болгаре. Нигере, Румыне, Уганда, Чехословакиа вокхалла шоашца заявленеш ешш белгалдьяр Америка. ВlашагIкхийттача Штатий правительства лаьттан кIалха деш дола ядерни тохкамаш дехжилга тlехьъь долагlаш хила дезаш дола. ядерни герза деш дола тохкамаш хьаъхъеъха Московски Договор доархlаме хилар. Переговорий атмосфера хийцар Московски Договоро. хlъьта ядерни герза деш дола тохкамаш цхьадолча дьахье дечча хьаъхъеъха барт бара шоашгрьяьа хилар ерригача делегаце ша практически хьа а хьежаз, аьлар ше къамъьал - деш Болгаре викало И. Тарабанова. Цхьабакъда, Московски Договор пайдана а долаш дукха гонна ца дахьа мег. нагахь,а санна лаьттанна кIалха деш дола тохкамаш дехкара хьаъхъеъха баь барт цу тlа дlагlа ца кхете. США сенате латтача дебаташа а, хlаьта ишттаiадахийтара. Алимаде аьлар, герз дlадаккхара йолча ООН-а Комитетаца дакъа доацача мехкий правительстваша кхете датараш хоьше а болаш конференцин гулъара хьаъхъеъхара Советски Союза инициатина ший правительства хьал а лоаш. хlъьта йокхача вокх державаша из предложенеш терхал а ца оттаре да дог доахаш а я из. Ядерни тохкамаш цхьадолча дьахье дехкара хьаъхъеъха дьча Московски Договора Франце кулг ядце да тингар шоашта халахетаж хилар дийцар Уганда викало а Либере викало а Натан Берноа.

Ше къамъьал деш Румыне делегато белгалдьяьккхар, ядерни тохкамаш соцадара проблема ядерни герз дlадаккхара дарг ца хиларца айхха дувзаденна хилар. Цунца дувзаденна цун правительство дог дехкаш ян лаьттан кIалха деш дола ядерни тохкамаш дехкара хьаъхъеъхара соглашени вlашtIехьъьргхиларга. Московски Договора тlехьъь кила деташ кхыдола гlулаьхаш да, цхьабакъда, хиланза дарддоаьар да реализими цIена дог-уйлеи хуьга. Ший делегаше хьаллоацаргьяь, аьлар Румыне делегато, соглашени яра гlулаьх аттача доакхаргдолча резолюце моллагlа а проект.

«Канадо-американски соглашенеца тlехьашкаъха ца а долхаш, ядерни тохкамаш дехкара хьаъхъеъхара договораца тlехьъь-хашкаъха долле!» яхача лозунгаца Оттаве парламент чуйолча цIеношта хьаллхашка демонстраци йир Канадерча машара тlехьъь латтарагаца. Торонтора. Оттавера. Монреалера, мекха кхача городашкара баьккхача демонстраце лакъа лоашаш хиннараша ши сахьат совгlа ха яьккхар укх лозунгашца хьали Iом ухаш: «Iхьаккха тайпа ядерни герз хьашт дац Канадайна!», «Iхьаккха а американски ракетни база ма хилийта Канада территоре гlа!», «Ехкийта атомни бомба!», «Дlаяккха ядерни герза хьаъхъеъха яь канадо-американски соглашени!», «Массане а хlанзэе цIандьь дlадаккха гера!».

А. Жигулева сурт.

ТАСС фотохроника.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

КЕРДАЧА ПРЕМЬЕРА ХЬАЛХАРА ПУЛАКХАШ

ЛОНДОН, 22 октябрь. (ТАСС). Тахан премьер-министра лорд Хьюма председателал а деш, Англие министрий кердача кабинете хьалхара заседини хилар. Кеа йоаьно беча хоамах, заседе лоацца дийцар кердача правительства керттерча политика доастамаш, къьастта аьлча, масала. парламенте керда сесси хьаеллира лорд Хьюм общинай палате керже валлалца договараца тlехьъьдьяьна соцам бар. Укх шера 7 ноябре Кинросс (Шотланди) яхача хоржамий округе кхы тlа а общинай палате хургдолча хоржамашка ший кандидатура оттаеде да лорд Хьюм. Хоржамаш хинна даллалца дьашкара хьайоаргlача лорда титулах вала веззаш ва Хьюм. Дезкъеп тlехьъьгlа эгlара хьалха вlашагIкхийттар премьер Хьюми оппозице лидер лейборист Гарольд Вильсони. Уж вlашагIкхийттачул тlехьъьгlа Вильсона аьлар, ше тlоагlга духхьалъьнаваьр парламент гулъьеъ ца сеслера гlулаьх даккхара. Цlахьбакъда. Лондонерча политически гlозарашка белгалду, нагахьа санна правительствана парламенташта керда сесси тlехьъьккхар лойе, оппозици духьалъэр аьина ца Iеш. цо из дергхилар.

Цу хьанна тахан духхха тlар аййир, лорд Хьюма бокъо ю Кинросс яхача округе кхы тlа а лорда хоржамашка ший кандидатура оттаеде, аьина, дlахьийначу лейборитски партие шотландски организаце совета секретара Мар шалла. Цо аьлар, ше хьалхарlа дlахьийнар цlахьха юха а бакъдерда Хьюма ший кандидатура хьоттаяьчуа тlехьагlа. хlъьта ца хана юхавала тlехьа а хургбеа из

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный. Шеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора зам,— 2-07-01; бехкотокама секретарша— 2-45-48, партийни хlаърех, экономикан, писъмойн отделаш — 2-25-72;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72;

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект.

Типография из-ва «Грозненский рабочий» проспект Революции.

СФ02229 Заказ № 6999.